

Når hjemmearenaen ikke er trygg – hvor skal du dra da?

Norske soroptimister markerer oransje dager 25. november til 10. desember 2020

Minerva, Patria og María Teresa Mirabal var tre dominikanske søstre og politiske aktivister, som ble drept av diktatoren Rafael Trujillo i 1960.

De brutale drapene gjorde søstrene til symboler på feministisk motstand.

Til søstrenes ære utpekte FNs generalforsamling i 1999 den 25. november til den internasjonale dagen for eliminering av vold mot kvinner.

Kvinneorganisasjoner verden over aksjonerer derfor med «farge verden oransje» i 16 dager fram til menneskerettighetsdagen 10. desember.

Da Norge stengte ned på grunn av korona-pandemien i mars, ble hverdagen og hverdagslivet endret for svært mange av oss. Permitteringer i arbeidslivet medførte at inntektsgrunnlaget endret seg dramatisk for mange. Stengte skoler medførte pedagogiske utfordringer for både elever, foreldre og lærere. Helsepersonell fikk nye utfordringer og beboere i institusjoner ble i perioder strengt isolert.

Pandemien påvirket og påvirker oss alle i den forstand at vår bevegelsesfrihet ble begrenset, og at kontakt med hjelpe- og behandlingsapparat ble begrenset eller lukket helt ned. For barn og kvinner som lever under streng sosial kontroll eller i relasjoner med vold og overgrep, har situasjonen vært bekymringsverdig. Først 24 mars ga regjeringen nyheten om at kriesesentrene er en samfunnskritisk funksjon og at kommunene skal opprettholde tilbudet.¹

I midten av mai meldte Dagsavisen² at det har vært påfallende stille hva angikk henvendelser om vold i hjemmet både hos kriesesentre og hos politiet. Seksjonsleder Hanne Finanger ved Øst politidistrikt kunne imidlertid fortelle at: «Vi ser en antydning til at sakene som kommer inn til oss nå, er mer

alvorlige enn før. Det er snakk om grovere voldsepisoder. Vi har for eksempel hatt flere pågripelser de siste ukene.»

Kriesesentrene rapporterte om en nedgang³ i henvendelser da samfunnet stengte ned, men dette betyr ikke at volden forsvinner.

Vold i nære relasjoner er aldri en privatsak. Norge ratifiserte sommeren 2017 Istanbulkonvensjonen⁴; Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner. Konvensjonen og dens overvåkingsmekanisme ber statene om å ta sitt ansvar for krenkelse av menneskerettigheter alvorlig, ved å sikre at vold mot kvinner og vold i nære relasjoner ikke tolereres, og at slik vold bekjempes. Kvinner skal beskyttes og gjerningsutøvere straffeforfølges, alt på en omfattende, samordnet og mest mulig effektiv måte.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/kriesesentre-er-en-samfunnskritisk-funksjon/id2694767/>

² <https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/politiet-melder-om-grovere-familievold-etter-koronalettelser-1.1716817>

³ <https://www.kriesesenter.com/sekretariatet/statistikk/>

⁴ <https://lovdata.no/traktat/2011-05-11-22>

I Norge utarbeidet regjeringen handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2013-2017), en plan som inneholder konkrete tiltak på områdene forebygging og synliggjøring, kunnskap og kompetanse, hjelpe- og behandlingstilbud, straffeforfølgning og samarbeid og samordning. Kommunale eller interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner skal bidra til at kommunene har fokus på vold og overgrep og at berørte får et tilrettelagt og helhetlig tilbud.

Regjeringen har siden 2007 anbefalt kommunene å utarbeide kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. I fjor høst kunne NKVTS rapportere⁵ at underkant av halvparten av landets kommuner har fulgt oppfordringen og utarbeidet kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner.

Norgesunionen av soroptimister henvendte seg til regjeringen i mai 2020⁶ og var tydelige på at vi forventer at arbeidet med en nasjonal handlingsplan settes i gang snarest og av vi gjerne stiller oss til disposisjon til å bidra i arbeidet. Justisminister Monica Meland opplyser i sitt svar at regjeringen har vedtatt å utarbeide en ny handlingsplan mot vold i nære relasjoner med en egen del om vold og overgrep i samiske samfunn. Denne handlingsplanen er et samarbeid mellom åtte departementer. Gjennom den nye handlingsplanen vil regjeringen også følge opp arbeidet med kommunale handlingsplaner og funnene i NKVTS' rapport om slike planer.

Soroptimistklubber landet over er blitt utfordret på å undersøke hvordan det står til med handlingsplaner på vold i egen kommune. Det er viktig at alle nivåer i kommunen; politikere, kommuneadministrasjonen og innbyggere har god kunnskap om hva de kan gjøre og hvor de kan henvende seg dersom de har mistanke om at noen er utsatt for vold. Vi må alle merke oss at avvergingsplikten⁷ går foran taushetsplikten.

Gjennom et hundreår har vi som verdens største organisasjon av yrkeskvinner drevet prosjekter for å bedre forholdene og skape vekst for spesielt kvinner og jenter. Med 58 soroptimistklubber landet over⁶ og engasjerte medlemmer, kan soroptimistene på denne måten virkelig være en stemme for kvinner, ansvarliggjøre politikere og utgjøre en forskjell. I novembermørket sørger vi for at bygninger og landemerker over hele landet blir belyst oransje, og lokale klubber har plakatkampanjer og arrangementer for å rette fokuset mot det verdensomspennende problemet vold er.

Ta gjerne kontakt med oss og støtt arbeidet vårt!

<Sett inn kort informasjon om egen klubb og kontaktinformasjon her>

---

⁵ https://www.nkvts.no/content/uploads/2019/09/NKVTS_Rapport_3_19_kommunale_handlingsplaner_web.pdf

⁶ <https://soroptimistnorway.no/aktuelt/aktuelt/svarbrev-fra-justisministeren-om-vold-i-naere-relasjoner/>

⁷ <https://dinutvei.no/lover-beskyttelse/generell-avvergeplikt-etter-straffeloven-196/>

